

L'Esquella de la Torratxa

Any XLV Número 2275 15 cèntims — Atrassats, 30

DEPOSICIÓN A LA BIBLIOTECA
DE LAS CATEDRALES DE BARCELONA

D'ACTUALITAT

(c) Ministerio de Cultura 2006

Serrallonga.—Un drama de bandolers municipals, no seria un èxit?
Alcalde.—No, don Joan; faria esgarrifar de tan real.

Sastreria SERRA

Pla de la Boqueria, 8, Rambla.-Barcelona

TEMPORADA
d'hivern
1922

Exposició permanent de les últimes novetats
Trajos a mida des de 115 pessetes.
Gabardines » » 90 »
Immens assortit en gèneres del País i anglesos

ANTONIO LOPEZ

IMPRESOR

Trabajos de lujo

Ediciones

Impresiones de todas clases

Calle del Olmo, núm. 8

BARCELONA

GASTROL ★ MIRET ★

Muy eficaz contra las enfermedades del ESTÓMAGO e INTESTINOS
DE VENTA EN TODAS PARTES

Bicicletas

PRECIOS-INVEROSIMILES

ARAGON 229

BARCELONA.

—No s'inquieti. Gasti "AGUA DE LA CHINA" que resguarda la caiguda del cabell i li dóna el seu color primitiu. M'hi aposto lo que vostè vulgui.

Gran Restaurant VILA

Passatge del Crèdit, 5 i 7 (Carrer Ferràn) Barcelona

Abonaments mensuals

75 ptes.	60 coberts	(3 plats, pa vi i postres)	
99 »	60 »	(4 » » » »)	
150 »	60 »	(4 » » » »)	gelats i encurtits)

COBERTS

2'75	4 plats,	mantegat o flan	} Vi comprès
3'75	4 »	últim pollastre rostit	
4'50	5 »	» » » »	

SALÓ PER A BANQUETS

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Barcelona - Marsella

Lo primer que fa un bon barceloní quan arriba a Marsella, per a veure l'Exposició Colonial, és comparar. La Canebiere—va dient—són les Rambles, el carrer de Sant Ferreol, és el carrer de Ferràn; la «Rue de la Republique», la Gran Via de la dreta, però sense arbres; «Notre Dame de la Garde», pot ésser comparada al Tibidabo, però perd «Notre Dame», i el Pradó el Parc, però perd, i de molt, el Parc. Resta la Corniche, però nosaltres tenim, encara, Montjuic i Vallvidrera. Quan acabem la comparació, Barcelona i Marsella tornen a trobar-se enfront l'una de l'altra. Aleshores concluïm: A Marsella hi ha més animació, però Barcelona és més senyora.

Ens manca, lo que ompla la Canebiere: l'hora de l'aperitiu. A la una, quan se surt del treball, els barcelonins se'n van a casa. Doncs els marsellesos, quan pleguen a les dotze, se'n van al cafè. El francès s'ha dit que era un home condecorat que no sap geografia. Potser sí, però ademés, el francès és un home que pren Amer-Picón i que sap tota la geografia dels cafès. Quan els de les dotze han acabat de beure, arriben els de la una, i després els de les dues, i després els de la beguda de mitja tarda, i després ja hi tornen els de l'aperitiu de les sis, i el dia i la nit corren, i els cafès no's buiden mai. Tota Marsella, sembla la terrassa de l'Espanyol, en els barris populars, i la del cafè Colón, en els barris cèntrics. Per això els marsellesos, poden dir «la galejade» de que si París tingués una Canebiere, seria un petit Marsella. Doncs a nosaltres ens manca, per a guanyar a Marsella, pendre l'aperitiu. El bon ciutadà de Barcelona s'ha de dedicar, per patriotisme, a pendre l'aperitiu, encara que tingui gana i no tingui set. Ens hi va la supremàcia en el Mediterrani.

*
**

Barcelona és una ciutat cosmopolita, però Marsella ho és tant com ella. Solament que Marsella ho és

amb totes les races inferiors, grogues i negres, i Barcelona amb totes les races nobles. Marsella té negres i nosaltres anglesos. Marsella té xinos i nosaltres francesos i italians i alemanys. Barcelona és Occident i Marsella és Orient.

Ho és, sobre tot, a l'Exposició Colonial. Allí annamites, cambootgians, tonkinesos, malgatxes, sudanesos, dahomeians, mauritans, argelins, tunisencs i moros. França és una gran domadora d'homes i la República ha tingut tant de geni colonitzador com l'Anglaterra de la reina Isabel.

En els pabellons hi veieu la terra conquerida definitivament, que és ja província de França i que fa avions i xampany, i la terra que, com el Marroc, encara se resisteix. Aneu veient fetitxes, robes de contes de fades, escultures monstruoses, fustes meravelloses, pedres engegadores, armes primitives, sedes brodades, paisatges en diorames, pobles en miniatura. Ni Roma hauria pogut oferir als ulls amb les seves colònies un espectacle com la França. I tot això sota un sol de tardor, però també colonial. Quan sou a mitja exposició, compreneu l'hamaca i el «taparrabos» i dieu a l'amic que us acompanya: «Demà, quan tornarem, ens comprarem un salaxop».

Es tota l'Asia, és tota l'Africa, és, també, Amèrica. L'amic, ens va dient: «Ara, anirem a Madagascar. Ara visitarem la Indoxina. Ara entrarem al Dahomey...». Al final de la tarda, l'amic, una mica ruboritzat ens demana, on serà el pabelló de les necessitats... El cerquem endebades per tota l'Asia i per tota l'Africa, i per tot l'imperi colonial francès.

—Potser han fet com En Gaudí, quan construï la casa d'En Güell—l'insinuo.

Però té una pensada. Pel nostre costat passen uns annamites tirant d'uns carrets, anomenats «pousse-pousse». Els deturem i pugem als cotxes, amb ordre de que ens condueixin an el pabelló de les necessitats. I per mig dels palaus, aquest parell de barcelonins, anem avançant, tirats per dos esclaus. «Mai cap home—li dic—ha anat així a cercar el pabelló de les necessitats.»

I l'amic, em crida, orgullós:

—Semblem emperadors de l'Indoxina!

PARADOX

A CAU D'ORELLA

Que balli!

Sortíem l'amic i jo del «Tívoli» el diumenge a la tarda. Ell i jo havíem assistit a l'estrena del *Don Joan de Serrallonga* i ens havia agradat tant, que hi vàrem tornar.

L'amic ens diu:

—Veiam si coincidim. Què t'ha agradat més de l'obra?

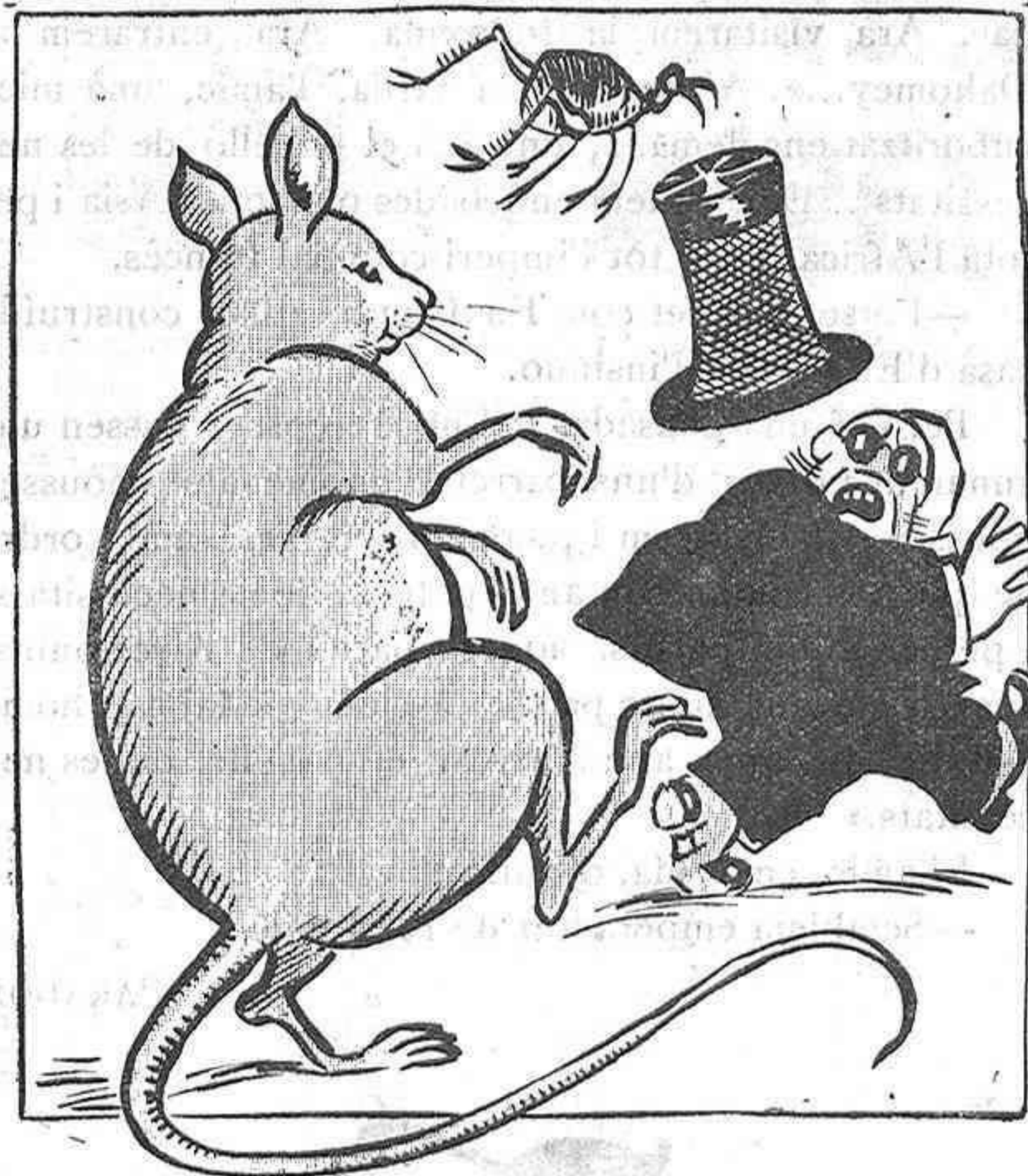
—La lletra. Aquells versos espontanis, naturals, tal com raja, recorden les obres mestres del teatre català antic, *Les nous espantadores*, *L'ànima del senyor Libori* i *El cul postís*. En Pujols és una àliga per a fer-ho malament.

—No és això lo millor. Què més?

—La música. En Morera ha volgut fer música per al «Victoria» i ho ha aconseguit. Aquella ària que canta En Vendrell, *Jo vull morir amb tu*, foragitarà dels salons *bien a Las golondrinas* i al *Vorrei morir*.

—Tampoc coincidim. Hi ha una cosa millor.

—En Sagi-Barba. Aquelles notes allargades amb la mà estesa i aquells jocs de veu són deliciosos. És un Hèrcules cantant. Amb una nota aixeca la galeria. Naturalment, que En Massanés ho ha fet aquesta tarda més en sèrio, però an a mi, cantant, m'agrada més En Sagi perquè fa més comèdia.

EL PAPU DE LA SETMANA

Amb això de la bubònica, fa més por una rata que una Star.

—Encara no és això lo que m'ha entusiasmat més a mi i m'ha fet tornar aquesta tarda.

—Doncs, què? El decorat?

—Tampoc. Ja t'ho diré: En Pep Bergés ballant. Això és art, i comes, i traça, i lleugeresa! Aquell vellel de vuitanta anys que fa una rúbrica amb cada peu a un metre d'alçada, només pot caracteritzar-lo una eminència de la dansa com En Bergés. Aquest home, en el reste de la seva vida ja no hauria de fer altra cosa que ballar.

—Tens raó, noi.

—Que si en tinc? I creu que d'aquesta opinió ho és tothom. Aquesta tarda abans de començar ha entrat En Bergés al cafè del «Tívoli». Un senyor que prenía camamilla així que l'ha vist ha cridat:

—Que balli!

«La Monyos»

Recordant l'estrena de *La Reina Inca* al «Romea», la gent va omplir el dilluns passat la sala del «Circo Barcelonés».

El públic va omplir el teatre per a fer-se un panxó de riure i va sortir tothom més sèrio que si haguessin sortit d'una junta d'acreedors.

Un concurrent va fixar-se a la sortida amb el cartell on s'anuncia la companyia. El bon home atabalat amb l'entrada d'En Prim i la guerra de l'any 60 i els incidents de l'obra i el record de la «Monyos», anava murmurant:

—A câ'n Seixanta... la «Monyos»... a câ'n Prim... la font d'En Conna... Vols-t'hi jugar que això és u vodevil?

Futbolística

El diumenge passat, al vespre, no's parlava d'altra cosa que de la derrota del Barcelona a Sabadell.

En una penya de l'Ateneu es feien comentaris i un amic nostre, barcelonista *enragé*, que hi havia assistit amb la seva dona, es planyia de la desastrosa jornada.

—Figureu-vos—deia—que ens hem mullat com uns xops i que ademés de perdre el nostre equip la primera del campionat, jo hi perdut cinc duros d'una aposta que tenia feta amb un amic espanyolista, i la dona ha perdut...

—També una jugada?

—No, una sabata que se li ha quedat enganxada al fang argilós del camp del Sabadell.

Fruita del temps

La humanitat, a mida que ha anat endavant, ha fet en algunes coses progressos meravellosos: Ha deixat volar a l'home i també l'ha deixat caure; ha lograt fer-lo peix eixut dintre del mar; ha creat aparells per a que's comuniqués o s'insultés, indistintament, d'hores lluny; ha ideat una infinitat d'excentricitats que han sublevat la rutina general del món.

Avui els cavalls són un HP; la força un motor «Siemens Schukert»; la valentia una «Star»; el dibuix una «Kodak»... Tot va així, depressa i segellat mecànicament. L'avenç verament simbolitzat seria modernament un home amb moto...

En tot s'ha fet campionat. En tot, menys en un art que ja devia haver batut el record de la perfecció, i ara fent-lo a la nordamericana resulta ésser una broma. Parlem de la musica.

En els temps antics, la gent barbre i guerrera que tenia afició filarmònica escoltava amb atenció els acords harmoniosos d'una lira. En la època migeval aventurera, les ànimes privilegiades se sentien corpreses per la melangiosa mandolina del trovare. En l'edat moderna neixen musics sublimes com Bach, Mozart, Beethoven, Wagner, Litz, Chopín, etc., etc., que deixaren obres de valor imponderable. Avui, en els nostres dies, encara que'ns resten palaus on s'hi fan bones execucions, interpretadors i compositors cèlebres i llocs per a anar a sentir concerts del tot acurats, no gaudim ben bé ni tranquilament de la excelsitut musical... A cada pas una sonoritat ens torba l'altra... Així, per exemple, sortim d'una vetllada, sentim un piano elèctric amb un deix de bar i murgam, un cuplet de moda ens treu el dolç record d'una rapsòdia. Un fonògraf enregollat d'una taverna ens fa perdre de la memòria els compassos d'una simfonia. Un musical amb gotets de vidre ens malmet la il·lusió que teníem d'una partitura. Ara amb aquest instint tan viu de fer negoci, tot s'explota per a enganyar al client, al que vol disfrutar, al que desitja matar l'estona. (Tot se li fa baratet i dolent com el «Ford» i altres estres).

Lo dit és la causa de que avui una veu sigui un disc, una òpera un petit curró, les *Goyescas* d'En Granados un senzill «enchute»... Així, invadits d'aquesta forma musiqueològica, no té res d'estrany que tot bitxo es consideri pèrit i que surti, en un apartat de

EL PÀNIC

—Pulgas aquests dies?
—Tens raó, que porten la bubònica!

TIPUS DEL TEATRE CATALÀ

No és or tot el que llueix

varietés, un devot fent trincar *El clar de lluna* amb ampolles de l'Anís del Mono... I en una sala luxosa un analfabet de la solfa interpreti, amb molt de sentiment (per part nostra), la *Granada* de l'Albéniz sense pentàgrama i amb els peus, davant d'una pianola.

A. G.

ROMEA

Dimecres degué obrir les portes el vell teatre del carrer de l'Hospital.

Les obres escollides per a la presentació de la companyia que dirigeix En Giménez, foren *Palmes i llorers*, d'En Creuet, i *Per tu ploro*, *Merxeneta*, quadre de costums degut al nostre dilecte amic En Josep Burgas.

La manca material de temps ens privà de parlar-ne com cal. Ho farem la setmana vinent.

NOVEDADES

Seguint la bona costum establerta, an aquesta casa han variat el programa donant-nos a conèixer les quatre atraccions Trio Kormas, Mahey Bros, Tajo Hata i Els 4 Asthos, que obtingueren molt bona acollida.

Per a dijous estava anunciada la presentació de *Orientus-Misteriós!* que segons tenim entès causarà gran sensació.

TIVOLI

INAUGURACIÓ DEL TEATRE LÍRIC CATALÀ

Quina cosa més gran podia sortir del *Don Joan de Serrallonga*, si hagués estat pastada per un poeta, en lloc d'anar a caure a les mans d'un pastitxaire com En Francesc Pujols que n'ha fet un llibret de sarçuela més, vulgar i desmaiàt, sense un moment de grandesa, de poesia o de caràcter! Llavors el music potser

hauria trobat la inspiració que ara només apunta en tres o quatre fragments i en lloc de fer música de patim patam, emportat per l'alenada de poesia terral que hauria tingut tota l'obra, hauria escrit un gran drama líric, líric català, no una cosa que ni per la força ni per la bellesa ni pel caràcter està gaire més amunt de *Bergamino il Lampo*

El mal més gran de l'obra, és que tenint per centre un personatge tan català com En Serrallonga i per ambient Barcelona i les Guillerries, amb prou feines és catalana. Sort del ball que, essent un replé en el qual gairebé res hi han tingut de fer ni el music ni l'adaptador, és el millor de l'obra. En efecte, allí es comença a respirar després de dos actes d'engúnia. El final—Serrallonga a la presó, Serrallonga amb Joana i Fadri de Sau abans d'anar al patíbul—és tan patètic de per si, de situació, que algun partit se'n havia de treure. I en veritat l'obra d'En Morera puja en el tercer acte, té trossos hermosos, no tants com fora desitjar, perquè tampoc l'adaptador ha fet tot el que és podria esperar d'ell. Llàstima, llàstima que d'un tresor d'or pur com el Serrallonga no se'n hagi sabut treure més que una sarçuela com tantes que ens envien els autors de Madrid i certament no feta amb tanta manya, per allò de la manca de costum. S'ha pensat massa amb el públic i la taquilla.

Tots els elogis, sense reserva, per En Vendrell. En Sagi-barba fa un don Joan engolat, d'opereta, quelcom sense noblesa ni fermesa. Ara, que aguanta la respiració mitja hora més que la *Miss Surlina* dins de l'aigua, i això es veu que entusiasma igual al públic del *Don Joan de Serrallonga*, que al de *Los Calabreses*. La Bugatto passadora, tenint moments bons en que diu i sent com una artista. Ni el music ni l'adaptador han donat prou relleu a Na Joana. No direm que sigui un embolat, però s'hi acosta. Els demés fluixets, bona voluntat i en paus.

El decorat molt deficient. La direcció, discreta. La Boronat, deliciosa encara que impròpia. Però la culpa no és d'ella. En Bergés ballà com en els seus bons temps.

El teatre ple de gom a gom d'un públic freturós d'aplaudir-ho tot. Estem d'enhonorabona. Es veu que tindrem teatre líric català si venen obres d'art, d'aquelles que no són una ensarronada i les quals el públic aplaudeix perquè es sent engrapat, no per patriotisme, com es fa en un acte polític. Perquè en el teatre el públic se'n cansa molt aviat de fer patriotisme.

GOYA

L'última novetat d'aquesta casa és la comèdia en tres actes *El único señor*, deguda al senyors Galobardas i Almicron.

Es tracta d'una comèdia que vol ésser molt i no és gaire còseta. Malgrat a la bona voluntat dels autors, cada acte serveix per

a fer decaure l'ànim del públic que al final de l'obra no sent cap interès.

El senyor Morano hi feu un treball que de no haver sigut un xic exagerat, podríem dir bo.

Els demés, compliren, res més.

POLIORAMA

Divendres passat ens donaren a conèixer la comèdia dels senyors Antoni Paso i Josep Rosales *Los baños de sol*.

Fou ben acollida pel públic que premià així el treball de les senyores Asquerino i Cortés i senyors Tudela, Parreño i Armet, com també el dels autors.

ESPAÑOL

Els d'aquesta casa estrenaren el vodevil *El gall que no canta*, traducció del francès deguda a un tal Batllori Picafort que no feu altra cosa que espatllar l'original, que segurament hauria tingut millor acollida que la que obtingué la traducció.

L'interpretació... sempre bé. Tots saben lo que's fan i quin és el gust del públic.

COMICO

Dissabte en Rojas estrenà el drama *La mujer amante o el mayor de los crímenes*

La mujer amante és una obra de força interès. Té situacions molt ben trobades i sobre tot els finals d'actes són, sense grans rebuscaments, de gran efecte.

L'interpretació immillorable i d'aquesta opinió devia ésser el públic que repetides vegades interrompí la representació amb els seus aplaudiments, particularment quan es tractava d'En Rojas i de la senyora Caparó.

COMEDIA

Diumenge es representà la formosa obra d'en Pitarra, *Les foies de la Roser*.

L'obra no cal dir que fou un èxit.

L'interpretació molt ajustada havent tingut ocasió d'admirar les condicions de la senyora Monasterio que estigué verament encertada.

Dels homes citarem an En Claramunt molt prudent, igual que En Trulls i En Nolla.

Un xic fluixet el senyor Xuclà i molt voluntariós, però no massa encaixat, el senyor Jordà.

CIRCO BARCELONÉS

Dilluns un aconeteixement no inesperat, esperat, va fer despertar tot d'una, les parets un xic adormides de tant estar a les fosques. S'hi va fer teatre i això de teatre és un dir, perquè ara de tot se'n diu teatre. En Victoriano Benedicto ens volgué fer conèixer una nova producció, petita i humil mostra de les que té en cartera o en un sac, perquè com que són tantes, dubtem de que hi càpiguen a una cartera, fóra de que aquesta sigui de caràcter monumental.

La Monyos que'ns deien que fora una cosa popular, és una cosa que pot tindre moltes coses, però no li sabem veure la popularitat. Es clar que en tota l'obra s'hi veu la flama del geni que posseeix l'autor, però és una flama tan minsa, tan esllanguida, que tot plegat queda fosc i tan negre que quan cau el teló a l'últim acte, un ja no sap on és. Es dir, quan a l'apoteosis, l'autor en diu epíleg, vegerem sortir an En Prim, esperavem que darrera d'ell haurien sortit els indis de *La Reina Inca* que tan cèlebre van fer el nom d'En Victoriano Benedicto. Es llàstima que un home així, tingui tant talent.

En Jaumet i els seus subordinats, plens de voluntat feren els impossibles per a sortir airoament de l'aldarull.

SALÓ DE LA MODA

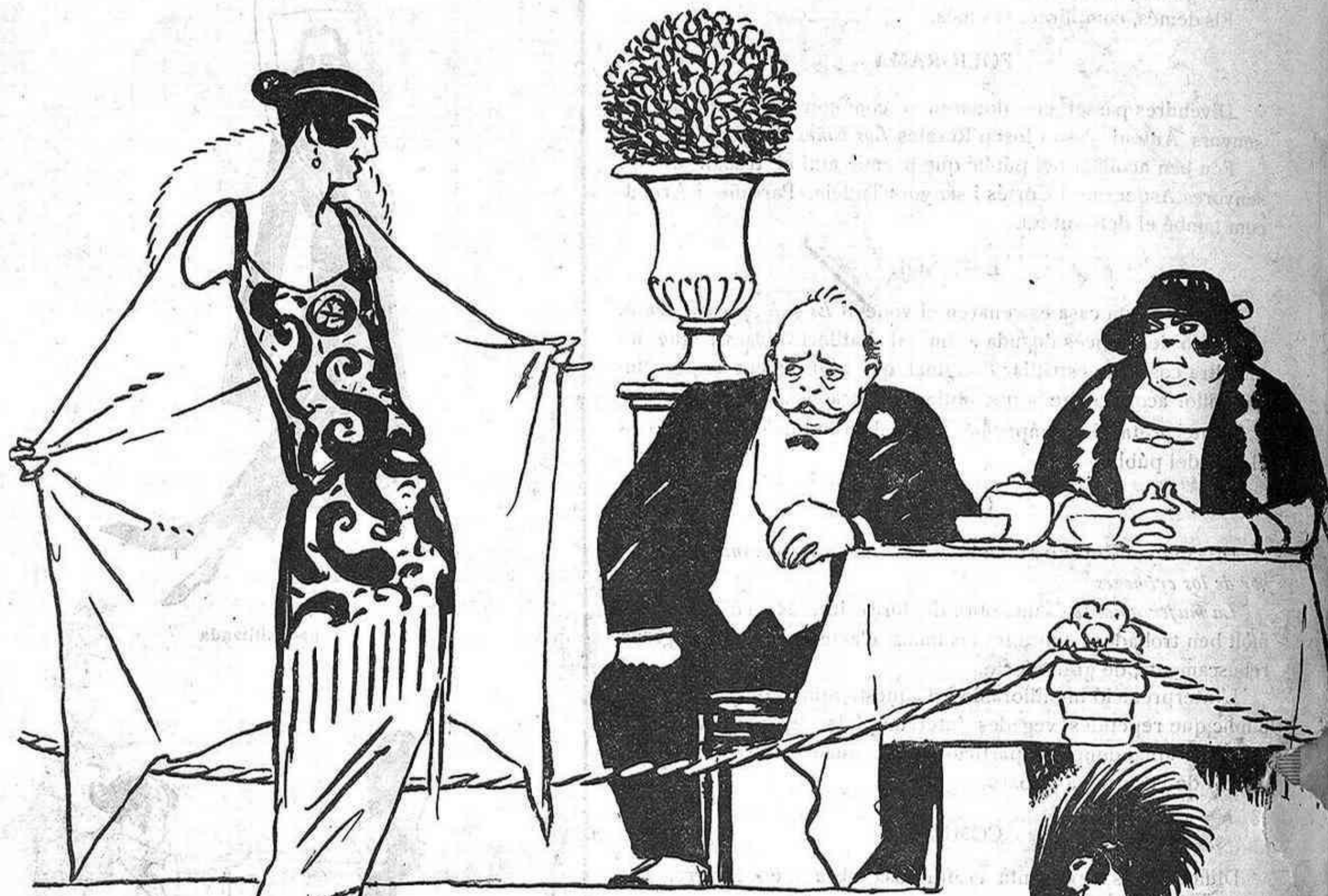
La estilitzada

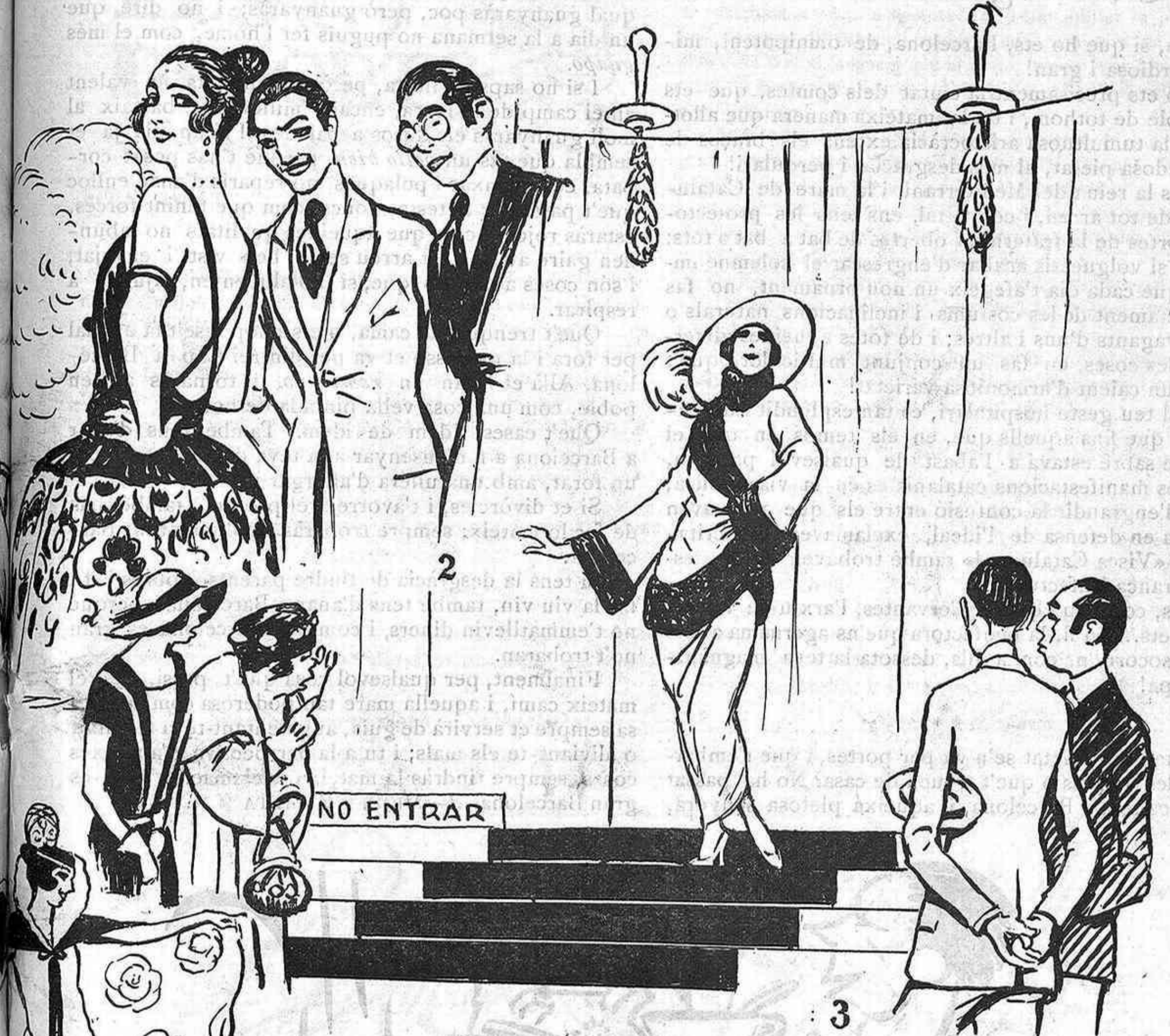
La que's vol estilitzar

La que ja no s'estilitzarà per més que faci

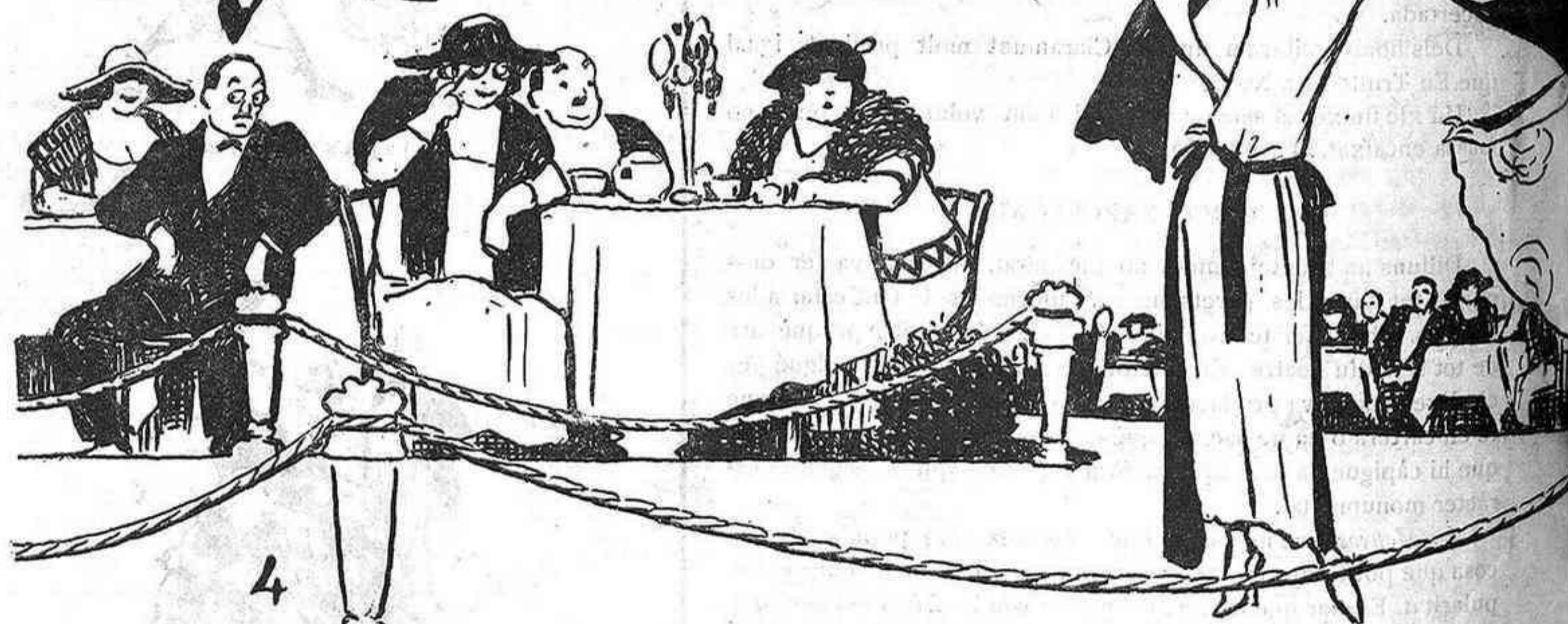

1

2

3

4

5

1. —Noi, no miris amb aquests ulls de gastrònom! 2. —Si un pogués comprar lo que no's veu! 3. —L'èsaló sóc jo. 4. —Tula, no et venen ganes de fer de maniqui? 5. —Veiam si trobarem qui ens pagui el tè!

opisso

Que és gran Barcelona!

Tu, si que ho ets, Barcelona, de omnipotent, misericordiosa i gran!

No ets precisament la ciutat dels comtes, que ets el poble de tothom, i de la mateixa manera que allotges a la tumultuosa aristocràcia extens els braços de bondadosa pietat, al més desgraciat i perdulari!

Ets la reina del Mediterrani, i la mare de Catalunya i de tot arreu, i com a tal, ens tens les protectores portes de la fraternitat obertes de bat a bat a tots; i com si volguessis acabar d'engrescar el solemne impuls que cada dia t'afegeix un nou ornament, no fas cap estament de les costums i inclinacions naturals o extravagants d'uns i altres; i de totes aqueixes diversificades coses, en fas un conjunt multicolor, que't dóna un caient d'armoniosa varietat!

I el teu geste hospitalari, és tan esplèndid i desenfadat, que fins aquells que, en els temps en que el cop de sabre estava a l'abast de qualsevol patriota, que fes manifestacions catalanistes en la via pública, i a fi d'engrandir la confusió entre els que arriscaven la vida en defensa de l'ideal, exclamaven hipòcritament: «Visca Catalunya!» també trobaven en tu, estada franca i afectuosa!

Ets, com diu el gran Cervantes, l'arxiu de la cortesia; ets... en fi, la benefactora que'ns agermana a tots per a socorre'ns com a fills, dessota la teva magnànima capa!

*
*
*

Que la propietat se'n va per portes, i que t'embarquen les finques o que't treuen de casa? No ha passat res. Ves-te'n a Barcelona, i aqueixa pietosa senyora,

no't desampararà mai, donant-te treball en aqueixa forma: Si saps de llegir i escriure, a una oficina en la qual guanyaràs poc, però guanyaràs; i no diré que un dia a la setmana no puguis fer l'home, com el més *guapo*.

I si no saps de lletra, però en canvi ets un valent en el camp de la força, encara millor, de bastaix al moll guanyaràs els duros a palades. I si un dia ja et sembla que ets un *pollo bien*, perquè t'has posat corbata, coll planxat i polaques, no reparis d'anar enlloc que't passi per la testa, doncs, com que tenint forces, estaràs rojot i, com que aqueixes qualitats no abunden gaire avui, a tot arreu seràs ben vist i envejat; i són coses aqueixes que, si no alimenten, ajuden a respirar.

Que't trenques la cama, o ets miop o se't fa un mal per fora i la professó et va per dintre? Cap a Barcelona. Allà et faran un *remiendo*, i tornaràs al teu poble, com una cosa vella pintada de nou.

Que't cases? Idem de idem. També tens d'anar a Barcelona a fi d'ensenyar a la teva dona el món per un forat, amb una ullera d'allargar vista.

Si et divòrcies, i t'avorreix el pròxim, també has de fer lo mateix; sempre trobaràs acolliment a Barcelona.

Si tens la desgràcia de tindre parents pobres i tu fas la viu viu, també tens d'anar a Barcelona, perquè no t'emmatlevin diners, i com que Barcelona és gran no't trobaran.

Finalment, per qualsevol cosa que't passi, fes el mateix camí, i aquella mare tan poderosa com despressa sempre et servirà de guia, augmentant-te la felicitat, o aliviant-te els mals; i tu a la perspectiva d'aqueixes coses, sempre tindràs la mateixa exclamació: Que és gran Barcelona...!—MIQUEL RIBALTA

M. Mayral.

ELS DEPORTS

FOOT-BALL

Vaga de «reflis»

Els nois del Col·legi de «Reflis» trobant-se davant del Campionat de Catalunya de foot-ball varen pensar: «Tal com se presenta aquest campionat hem de pendre les nostres precaucions» i, de primeres, varen enterar-se del preu que estava el cotó, les vendes, el iodo, l'àrnica... i resolgueren presentar unes bases a la Federació catalana demanant l'augment de sou per cada arbitratge, o siga, 100 pessetes per als partits del grup A i 90 per als del B.

Això els hi va fer als federatius el mateix efecte que un tret i els hi varen contestar que per cent «papes» ells fins feien de xiquets de Valls i per lo tant no necessitaven els serveis dels «reflis» oficials i que ja s'ho farien amb aprenents; i dit i fet: varen fer una crida i ara s'han quedat aquells amb vaga de... pitos a la butxaca.

Els partits

Malgrat de la seguida pluja del dissabte i el temps insegur del diumenge es varen celebrar alguns partits; els altres foren suspesos *por mal estado de los pisos*.

A Sabadell.—Barcelona - Sabadell

A la industriosa i divertida ciutat sabadellenca li va corres-

pondre la gran gentada, i és que el Barcelona i el Sabadell s'ho tenien que fer per a veure qui es quedava els dos punts, i a l'hora de començar la gentada aguantava amb tranquil·litat la pluja i el fred. El camp del Sabadell semblava una gran taça de xocolata. doncs era tant el fangueig que hi havia que al poc rato tots els jugadors semblaven figures de fang; les caigudes, relliscades i equilibris foren les... jugades de la tarda.

Els nois del Sabadell, trobant-se a casa seva hi jugaren amb gran fermesa i varen guanyar per dos goals, fets per En Molins i En Tena, per cap que no en va fer el Barcelona.

Aquest resultat, que ningú s'esperava, fou una sorpresa, però «ja estava fet». Els del Sabadell s'endugueren els dos punts i per la nit hi haguereu grans festasses en dita ciutat.

En Bruguera i l'Estruch, fets uns «tios» i En Torralba, Samitier i Viñalets per una banda i per l'altra En Molins, Tena i Cabedo, foren qui més se lluiren.

Ara fins diumenge que és de esperar que el Barcelona no «badarà», perquè cada badada són dos punts menys i an aquest pas..., que patiran els entusiastes del Campió.

A Sans.—Unió Sportiva - Avenç

L'Unió Sportiva de Sans va tocar-li jugar contra l'Avenç del Sport i els «unionistes» varen tenir un «debut» admirable, puix varen apuntar-se quatre goals: dos fets per En Martínez, i En Vidal i En Costa, un cada u; els dos de l'Avenç els varen fer En Molera i Novell.

El partit fou dur i molt competit i tots els jugadors varen estar fets uns mestres. En la barriada de Sans aquesta victòria fou més celebrada que la festa major.

Pot estar satisfeta la junta de la Unió amb aquest resultat.

Júpiter - España

Aquest va ésser l'últim dels partits que es pogueren jugar

Els tès del Rif

el diumenge i també fou el seu resultat una sorpresa, puix els jupiteristes varen resultar victoriosos per dos goals a zero.

**

L'Europa i l'Espaniol, un cop al camp, varen acordar suspendre el partit i anar-se'n al cine, igualment varen fer el Tarrassa-Atlètic de Sabadell i Martinenc - Badalona. Ben fet.

AUTOMOBILISME

II Gran Premi Penya Rhin

El passat dissabte tingué lloc a presència dels pilots o representants el sorteig per a l'ordre de sortida, així com el del color en que deuran anar pintats els cotxes.

Vàrem poguer apreciar que donats l'ordre i acert en que s'ha portat a cap fins ara, és d'esperar que aqueixa catalana cursa serà un enorme èxit per als grans entusiastes de la mai prou alabada Penya Rhin.

L'enhorabona a tots.

ATLETISME

I Campionat d'Espanya de marxa atlètica

El diumenge es celebrarà aqueixa cursa que tanta espectació ha despertat entre l'element que corre... a peu.

Com que la llista de premis és nombrosa i de valua és d'esperar que el R. C. D. Espanyol obtindrà, com a organitzador, un sorollós triomf.

BOXA

En el Iris

Una altra volta en el Iris, cada dijous, es celebren grans combats de boxa que són presenciats per abundant públic que no regateja la seva presència, i com que surt satisfeta per això hi torna.

Les matinals del «Novedades»

Per al diumenge està anunciat un combat entre En Mora i En Gastón que promet ésser un aconyexement pugilistic, doncs són molts els aficionats a la boxa que pensen anar a pendre el vermut en el «Novedades» cada diumenge.

I prou per avui.

NOLUS

Una festa dels venedors de periòdics

Organitzada per l'Associació de venedors de periòdics de Barcelona i son radi, el passat dilluns es celebrà una bonica festa a Les Planes, a la qual assistiren gran nombre de venedores i venedors acompanyats de llurs famílies.

Es formà una comitiva en el local social. Davant d'ella hi anava una orquestra i el nou estandart de la Associació que fa molta patxoca. Això era a les vuit del matí, hora en que entonant l'himne seu, els venedors es dirigiren a Les Planes, fent una ovació a la Redacció de *El Liberal* al passar per davant de la mateixa.

Un cop a Les Planes, en tot el matí no desmaià l'alegria, la festa i la ballaruga mentre en les cassoles s'anava fent l'opípar arròs que és de consuetut en tals forades.

La festa durà fins ben avançada la tarda, hora en que els alegres venedors tornaren a la ciutat per a dedicar-se a la quotidiana tasca.

Una festa molt maca, celebrada amb molta cordialitat i gaubança, que els nostres venedors de periòdics, gent franca i simpàtica com poques, en saben un niu d'això de divertir-se sense fer trencadissa de cap mena.

El senyor Pérez de Rozas, director de *El Liberal* obsequià als venedors amb esplèndits tabacs.

JA ERA HORA!—VELL I NOU

Han començat les exposicions d'art.

Ja era hora!

Les primeres sales obertes als aficionats són les de les «Galeries Laietanes» i les de «El Siglo»: en les primeres hi exposen un grapat de pintures un foraster i un de casa; En Marcel d'Eternod i En Francesc Guinart.

En Eternod és un pintor suís puntillista, força influït de les visions paisatgístiques de la seva terra; tot ho veu llís, fi, suau, adormidet... res d'estridències de color, res d'acusacions enèrgiques; els mitjos tons combinats i agermanats amb enginy omplen les teles i produeixen una impressió agradable.

Alguna volta el pintor es torna valent, com davant de *El port de Soller al matí* i la *Torrexica*; però, tot seguit s'ensopeix; ço que no li impideix pas pintar coses boniques com *Presseguer en flor* i *Llac Lemán*, etc. etc.

Al revés d'aquest artista estranger, En Francesc Guinart es mostra ardit, tant en empaitar els assumptes, com en llençar el color. La seva pintura decorativa *El desdejú*, demostra que vol anar lluny i que no li fan por les figures ni els contrallums.

Jo penso que hi anirà de lluny, doncs de sa darrera exposició ensà, ha fet molt de camí i avança amb bastant desembraç. *El pati de Monestir* està ben enfocat; la *Cala ratjada* de Mallorca, té molta claror; l'*Entrada de josc* resulta ben entera i l'*Auto-retrat* ens demostra que'l jove pintor pot dedicar-se al creu de la figura amb esperances d'èxit.

Pit i fora, company.

**

Al magatzem de «El Siglo» s'ha inaugurat també la nova temporada dels salons d'art amb una exposició de vell i nou.

L'art vell el representa En Fortuny, amb bon nombre d'aiguaforts i estudis a l'oli; l'art nou En Juli Moisés i En Beltrán Massés. Entremig d'aquests extrems les boniques aquarel·les d'En Pallés hi fan bon paper, i el quadre *Boria avall* d'En Galofré Oller, que ja se'n va pels trenta anys, s'aguanta ferm i crida

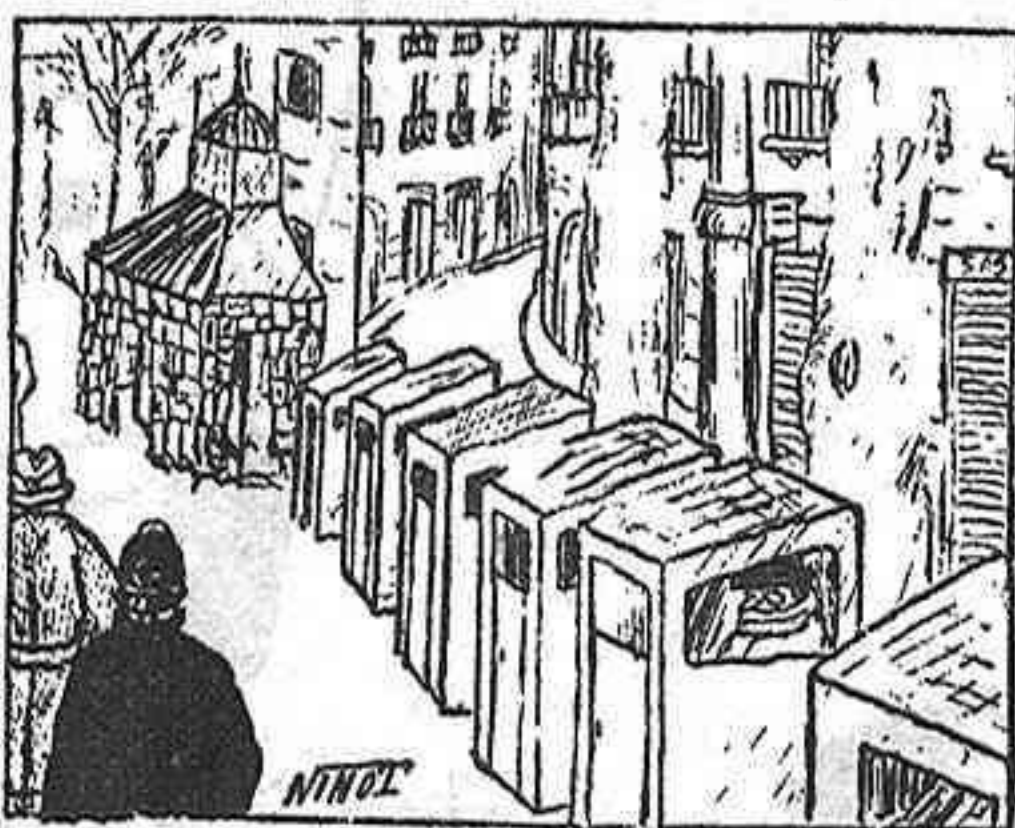
EL CABARET

Les que li prenen els diners i el pèl

ELS AFICIONATS

Proposició a l'Ajuntament...

... que els estíuejants de davant el Liceo han presentat per al proper hivern.

No sabem si és Lluís XIV o Abd-el-Krim

l'atenció del públic pel seu realisme ben entès i sa sòlida construcció. En Lluís d'Homs posà a les exposicions de «El Siglo» una nota xiroia i de bon gust amb la seva col·lecció de dibuixos colorits.

Tornant a l'art nou, haurem de dir que En Juli Moisés hi té unes quantes xicotes *castizas* i maques perquè sí, pintades de mà mestra, i En Beltrán Masés un quadre d'assumpte nocturn i carnal titulat *La súplica*, de coloració opulenta i personal.

Si els pintors fan bon paper, no resten pas enrera els escultors; En Lluçà Oslè exposa una ferma estàtua de futbolista de tamany natural, amb la pilota i tot i el seu germà Miquelet un grup escultòric rotulat *El pescador*, del mateix tamany, ben proporcionat i expressiu; En Marés hi té dos marbres finets que són: una figura per a una font decorativa i un bonic relleu; En Durán dos capets de bronzes fets amb grapa; l'Alexandri dos bronzes més d'aire clàssic; i En Ramón Llisas un capet del seu fill que estic segur de que enraonaria, si no fos de marbre. També l'escultor En Josep Cardona exhibeix tres figuretes ben seves, entre elles un retrat d'En Quimet Ciervo, director de les exposicions de «El Siglo».

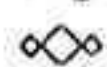
C. ARBÓ

ESQUELLOTS

Al senyor Luengo li ha sigut ofert un banquet. Alguns diuen que no resistirà la pena d'haver d'abandonar Barcelona. I al menys, pensen, que se'n vagi tip!

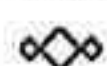

La Monyos ha defraudat a tothom. S'esperava una segona *Reina Inca* i no ha sigut així. Però no hi ha mal que per bé no vingui: Amb motiu de l'estrena de *La Monyos*, un dels nostres més picants humoristes ha publicat en *La Tribuna* una crònica firmada amb el pseudònim de Absalón Valiente, que és una veritable delícia. La gràcia hi suqueja per tot arreu, però el fons és terrible, perquè allò mateix es podria aplicar a més d'una obra d'aquestes que són *l'èxit de la temporada*.

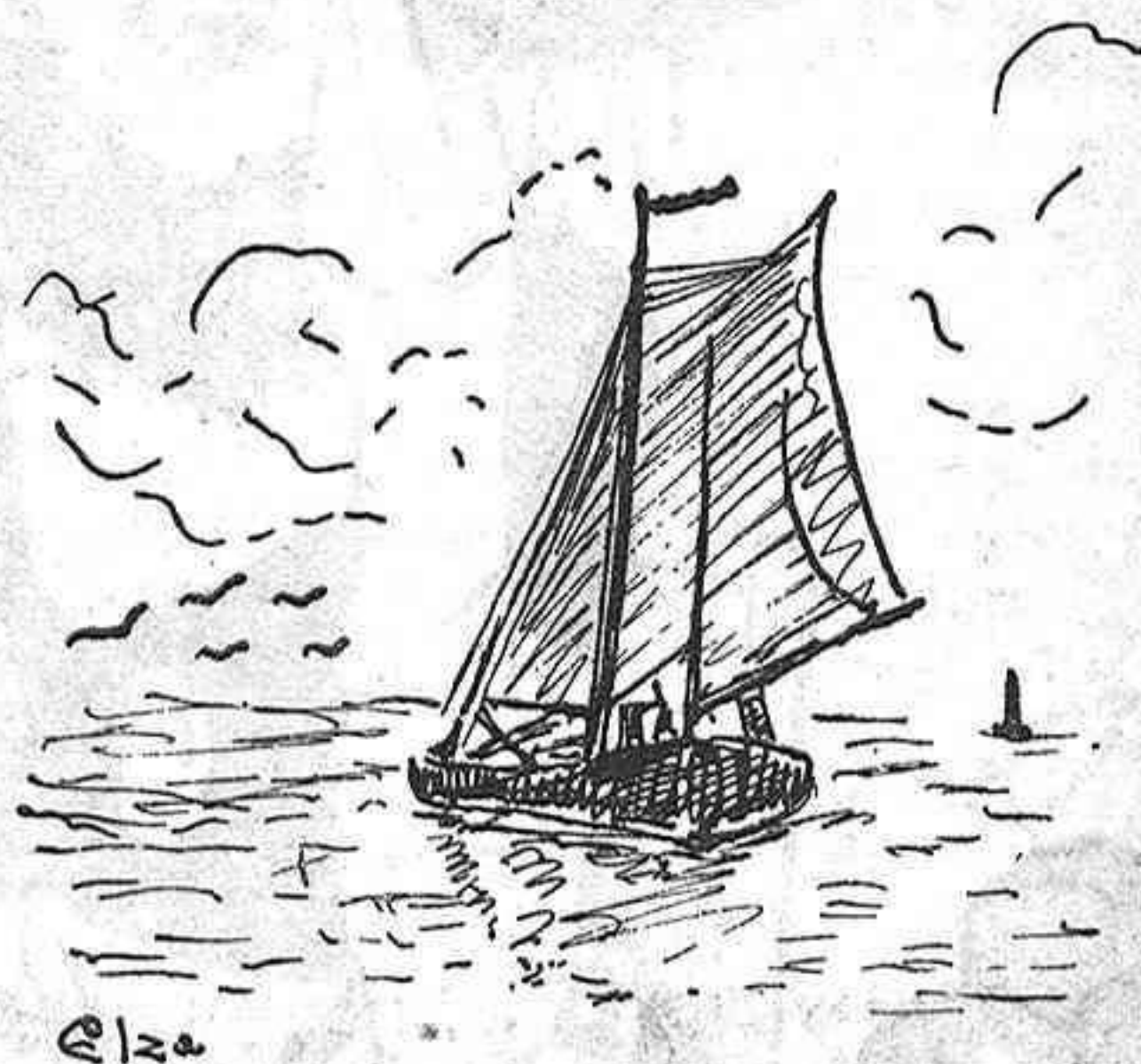

A propòsit de *La Monyos* hem sentit converses curioses. L'altre dia deia un:

—Quasi està tan bé com el *Que és gran Barcelona!* i el to és el mateix que el de la *Marieta de l'ull viu*.

Després de la Font del Gat, la Font d'En Conna. Tenim un amic humorista i autor dramàtic que ha demanat al Govern civil una llista de les fonts de la muntanya de Montjuic per a portar-les

La barca i les gavines

a l'escena. Cal fer barcelonisme, art popular amb aigües i fruits de la nostra terra.

Qui no s'ha preocupat amb això és el mestre Morera. Tothom esperava d'ell una altra cosa. L'autor de la *Cançó nostra*, d'*Empordà* i *Rosselló* etc., semblava que havia de fer amb el *Serrallonga* una partitura catalaníssima.

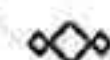
Doncs, no senyors; se'ns en va cap a *La Dogaresa*, *El pájaro azul* i altres galindaines!

Amb el *Serrallonga* la crítica ha sigut injusta. Tothom — fins els seus amics — han dit mal de l'adaptació feta per En Pujols. En canvi, de la música en diuen bé, encara que amb moltes reserves. Nosaltres trobem que l'obra té una unitat perfecta. El músic està a l'altura de l'adaptador Tant és així, que l'obra ens sembla una mena d'*Arlesiana* en la qual tot s'hi ajuda: en aquesta obra a pujar, en el *Serrallonga* a restar arràn de terra!

Tot en el *Serrallonga* ha estat fet pensant en la «taquilla». Fins el ball — una cosa tant nostra, anada a cercar al cor de Catalunya — ha sigut adulterat. Es fa ballar a la Boronat com en una opereta o sarçuela de baixa estofa. Nosaltres també l'hem vist el ball d'En Serrallonga en una Festa Major de poble. I confessem que és tota una altra cosa de la que's balla al «Tívoli». Donant el ball del famós bandoler tal com l'hem vist nosaltres, es podria suprimir tota la mala feina d'En Pujols i la meitat de la del mestre Morera. I creieu que seria molt més bonic!

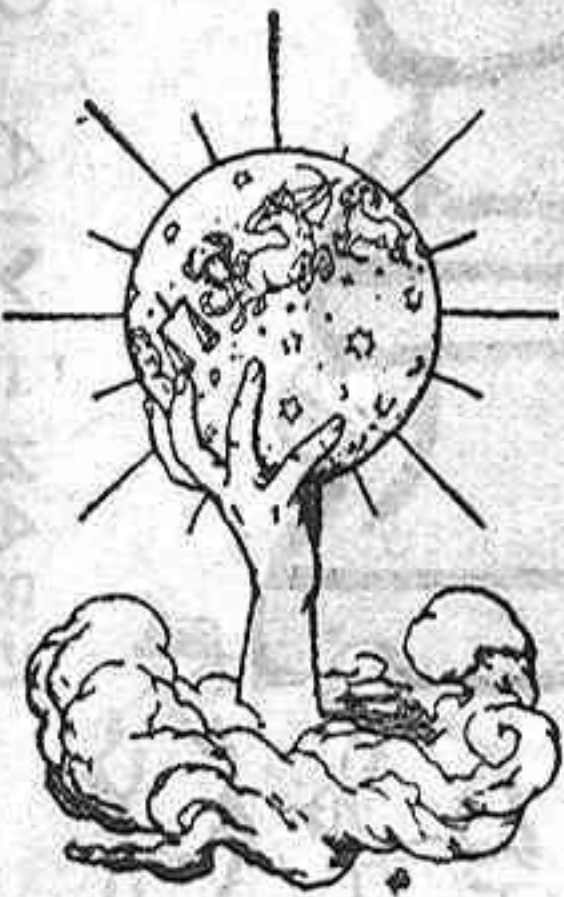

Està bé que's faci negoci i que's faci teatre com es sàpigu i pugui. Però deixem estar la pàtria i no parlem de resurrecció del Teatre Català. Perquè d'això que ha fet i està fent En Pujols no se'n diu ressuscitar un art, sinó *levantar muertos*, que no és el mateix, encara que ho sembli.

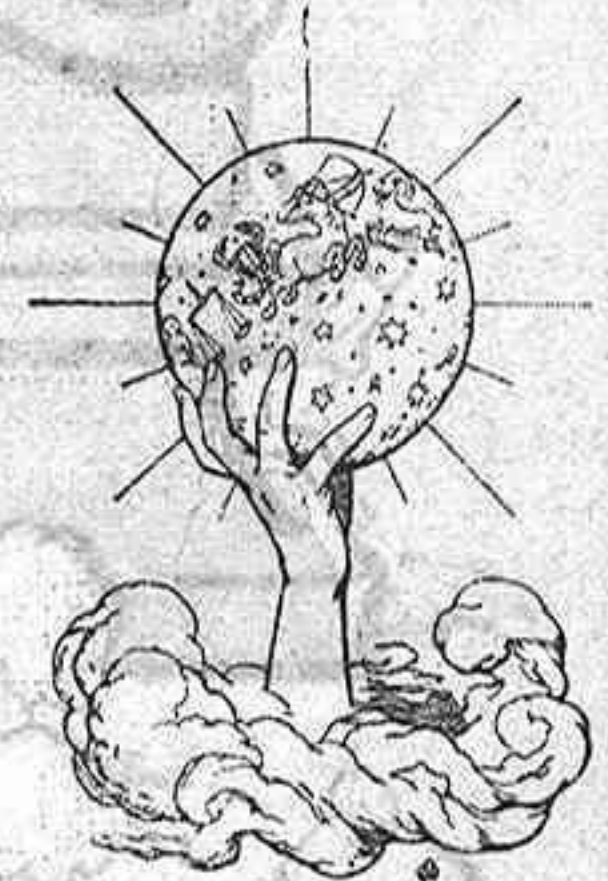
La próxima semana fijaremos el día que aparecerá el popular libro

El Año en la Mano

Almanaque-enciclopedia de la vida práctica para 1923

PRECIOS: { Rústica . . . . . Pesetas 1'50
Encuadernado . . . . . " 2'00

Los señores corresponsales que no tengan hecho el pedido, pueden hacerlo sin perder correo, pues las demandas son servidas por riguroso turno

Don Juan Tenorio

Drama de D. JOSÉ ZORRILLA

Un tomo: Pesetas 1'50

El Nuevo Tenorio

Leyenda dramática
de los señores BARTRINA i ARÚS

Un tomo: Pesetas 2'40

En preparació

L'Esquella de la Torratxa

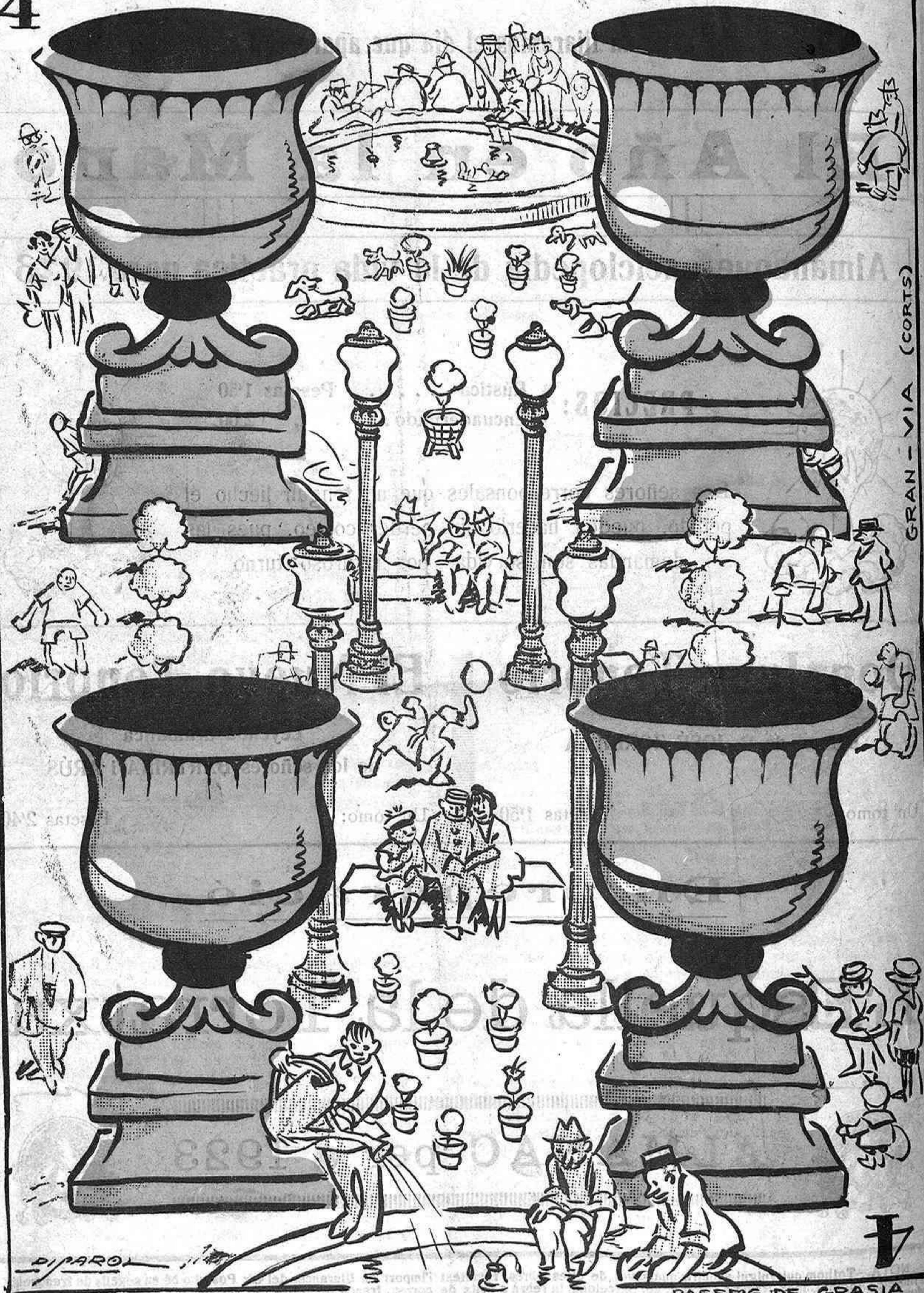

ALMANAC per a 1923

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extraviis si no's remet, ademés 30 céntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

4

GRAN - VIA (CORTS)

DIPAROL

PASSEIG DE GRASIA

BARCELONA A LA VISTA

El nou jardinet de la Granvia, o El quatre de copes